

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-04-01

Vår referens

Anne Mattsson

Ekonomichef

anne.mattsson@malmö.se

Remiss Finansdepartementet - Kommunal anslutning till Utbetalningsmyndighetens verksamhet (SOU 2025-20) Svar senast 2 maj

KN-2025-1457

Sammanfattning

Utbetalningsmyndighetens verksamhet startade den 1 januari 2024 och är fortfarande under uppbyggnad. Utbetalningsmyndighetens uppgift ska vara att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. I dag är fem statliga myndigheter anslutna.

Utredningen som nu tagits fram och som är ute på remiss föreslår en obligatorisk kommunal och regional anslutning till Utbetalningsmyndighetens verksamhet. Steg 1 avser utbetalningar till enskilda personer som avser ekonomiskt bistånd, ersättning för personlig assistans och föreningsbidrag.

Bidrag till föreningar står för en liten andel av kommunernas totala kostnader, ca 0,7 % av de totala driftkostnaderna. För denna mindre andel kan man ifrågasätta den stora administrativa överbyggnaden som det innebär vid en kommunal anslutning. En anslutning blir förmodligen för dyr till den nytta den medför.

Kulturförvaltningen ställer sig inte bakom förslaget om en tvångsanslutning till Utbetalningsmyndigheten.

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta

1. Kulturnämnden godkänner kulturförvaltningens förslag till yttrande

Beslutsunderlag

- Remiss Finansdepartementet - Kommunal anslutning till Utbetalningsmyndighetens verksamhet (SOU 2025-20)
- Remissmissiv
- Kommunal anslutning till Utbetalningsmyndighetens verksamhet (SOU 2025:20)
- Tjänsteskrivelse-Kommunal anslutning till Utbetalningsmyndighetens verksamhet

Beslutsplanering

Kulturnämndens Ordförandeberedning 2025-04-01

Kulturnämndens arbetsutskott 2025-04-10

Kulturnämnden 2025-04-23

Beslutet skickas till

Stadskontoret

Ärendet

Bakgrund

Utbetalningsmyndighetens verksamhet startade den 1 januari 2024 och är fortfarande under uppbyggnad. Utbetalningsmyndighetens uppgift ska vara att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen genom systemövergripande analyser och kontroller av utbetalningar från de anslutna välfärdssystemen. I dag är fem statliga myndigheter anslutna; Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, Arbetsförmedlingen, Skatteverket och CSN.

Myndighetens verksamhet är uppdelad i två huvudsakliga områden, systemet med transaktionskonto och verksamheten för dataanalys och granskning. Systemet med transaktionskonto ska vara i drift den 1 januari 2027. I systemet administreras utbetalningar från de statliga myndigheterna som är anslutna. När ett beslut om utbetalning har fattats ska beslutet skickas till Utbetalningsmyndigheten för verkställande. Ett register över bankkonton som efter kontroll knutits till rätt betalningsmottagare kommer att byggas upp hos Utbetalningsmyndigheten. Dataanalys och granskningsverksamheten har nyligen påbörjats. I dataanalysen kan Utbetalningsmyndigheten samarbeta uppgifter från fler olika källor. Det kan handla om inkomstuppgifter från Skatteverket som analyseras tillsammans med uppgifter om ekonomiskt bistånd från kommuner och uppgifter om företag från Bolagsverket.

Utredningen som nu tagits fram och som är ute på remiss föreslår en obligatorisk kommunal och regional anslutning till Utbetalningsmyndighetens verksamhet. Det

handlar om att 290 kommuner och 20 regioner ska anslutas vilket innebär en stor ökning av Utbetalningsmyndighetens verksamhet. Steg 1 avser utbetalningar till enskilda personer som avser ekonomiskt bistånd, ersättning för personlig assistans och föreningsbidrag. Steg 2 avser enskilda huvudmän och privata utförare.

Utredningen lämnar tre förslag till kommunal anslutning:

1. Huvudförslaget innebär att samtliga kommuner och regioner ansluts till systemet med transaktionskonto och till verksamheten dataanalys och granskning. De utbetalningar som omfattas är välfärdsutbetalningar till enskilda personer och till någon annan som tar emot utbetalningar för en sådan persons räkning. Det kan vara ekonomiskt bistånd, ersättning för personlig assistans och ersättning för sjukresor. Även utbetalningar av föreningsbidrag omfattas.
2. Kommuner och regioner ansluts inte till myndighetens transaktionskontosystem på grund av att det inte finns praktiska förutsättningar för en anslutning eller att en anslutning blir för dyr i förhållande till den nytta den medför. I detta förslag ansluts kommuner och regioner enbart till dataanalys- och granskningsverksamheten.
3. I detta förslag sker enbart en anslutning till systemet med transaktionskonto men att anslutningen, (förutom ekonomiskt bistånd, ersättning för personlig assistans och ersättning för sjukresor till enskilda) även omfattar utbetalningar till enskilda huvudmän enligt skollagen och privata utförare enligt kommunallagen.

Förslaget är att de lagändringar som krävs ska träda i kraft den 1 juli 2026 men att anslutningen sker successivt fram till den 1 juli 2029.

Kulturförvaltningens synpunkter

5.4.4 sid 104–106

Kulturförvaltningens stöd till föreningar; projektstöd samt verksamhetsstöd, bygger på att föreningarna kan redovisa vad de har genomfört. Ett projekt är tydligt avgränsat och följs upp genom en ekonomisk redovisning samt att en handläggare oftast besöker arrangemanget. Verksamhetsstöden följs upp genom ekonomisk redovisning och återkommande samtal samt besök. Att en förening inte skulle vara aktiv och på så sätt utnyttja dessa stöd är inte sannolikt. Stöden till kulturföreningar baseras inte på medlemsantal eller deltagare. Detta kan jämföras med Fritidsförvaltningens bidrag som baseras på antal medlemmar. Det enda stödet som baseras på besök-medlemsstatistik på kulturförvaltningen är stödet till studieförbund där informationen hämtas från SCB som även ligger till grund för statligt stöd. Kulturförvaltningen har heller inte särskilt

lokalstöd till föreningar som fritidsförvaltningen har. Angående problemen med att föreningar kan beviljas stöd av flera nämnder så finns det i Malmö stad ett nätverk för bidragsgivande förvaltningar. Avstämning sker kontinuerligt och grupperna träffas fyra gånger per år.

Kulturförvaltningen ser stipendieformen som den största utmaningen men den lyfts inte i utredningen. Utbetalning av stipendier sker till en privatpersons konto och det finns inga formella krav på uppföljning. Detta kan teoretiskt sett missbrukas och utnyttjas. Sektionen Kulturstöd och analys tittar för närvarande på denna form av utbetalning.

7.3.3

Bidrag till föreningar står för en liten andel av kommunernas totala kostnader, ca 0,7 % av de totala driftkostnaderna. För denna mindre andel kan man ifrågasätta den stora administrativa överbyggnaden som det innebär vid en kommunal anslutning till Utbetalningsmyndigheten. En anslutning blir förmodligen för dyr till den nytta den medför. De finansiella konsekvenser som anslutningen för med sig har inte utredningen kunnat ta fram, vilket gör det omöjligt att ta beslut för en tvångsanslutning. Det behövs en prislapp på anslutningen.

8.2.3

Kulturförvaltningen använder ett IT-system som Malmö stad har köpt in, betalkontroll, som kontrollerar både leverantör och transaktion. För leverantör kan varning lämnas till exempel om inget organisationsnummer kan hittas utifrån angivet bankgiro eller plusgiro på fakturan. Avseende transaktionen kontrolleras till exempel dubbla betalningar, avvikande belopp för enskilda betalningsmottagare och om bankgirot eller plusgirot tillhör den organisation som fakturan kommer från. Samtliga av kontrollerna görs innan utbetalningstillfället. Årligen gör kulturförvaltningen också granskningar av fem föreningar med huvudfokus på aktörernas ekonomihantering.

Slutsats

Kulturförvaltningen ser inte att en tvångsanslutning till utbetalningsmyndigheten skulle lösa problemen med felaktiga utbetalningar och ställer sig inte bakom något av de tre förslagen. Utredningen grundar sig inte på grundligt framtagna faktaunderlag. Enligt utredningen har det inte gått att få fram hur stor omfattning felaktiga utbetalningar verkligen utgör och man har enbart gjort ett antagande att det är av större omfattning än vad kommunerna själva har lämnat i en enkätundersökning. Det har heller inte tagits fram några kostnadsbedömningar över kostnaden med anslutningen till Utbetalningsmyndigheten. Hur stor blir kostnaden i jämförelse med eventuellt minskade kostnader för felaktiga utbetalningar? Utbetalningsmyndighetens verksamhet

är nystartad och är under uppbyggnad. Finns det faktiska förutsättningar att även ansluta samtliga kommuner och regioner?

Kulturförvaltningen ser också en risk och en sårbarhet med att samla alla utbetalningar i ett gemensamt utbetalningssystem med tanke på de senaste årens IT-attacker.

Kulturförvaltningen håller med utredningen att kontrollarbetet ofta baseras på information som tillhandahålls av bidragssökande föreningar. Förvaltningen stämmer dock av mot egen oberoende information i de fall det uppmärksammas något avvikande. Detta arbete skulle kunna utvecklas för att på ett bättre sätt identifiera felaktigheter men kräver utveckling av system och kompetenshöjande insatser.

Kulturförvaltningen ställer sig positiv till att samköra register från olika myndigheter som kan vara ett komplement till ett mer lokalt arbete nära föreningslivet för att förhindra felaktiga utbetalningar.

För att komma till rätta med felaktiga utbetalningar är det mer effektivt att arbeta lokalt med täta dialoger med föreningarna och kontroller än att staten tar över ansvaret.

Ansvariga

Tarek Borg Avdelningschef

Osman Biberic Planeringssekreterare